

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

?

Zombor, december 9.

Vajjon van-e valaki, ki a nagy kérdőjelből meg ne értené magát a nagy kérdést?

Inmár kilenc hónapja áll előttünk hol karsu, hol kövér formában vezércikkek, politikai entrefiléék és tárcák fejcímében? Elénk toppan vártan s váratlanul a hivatalunkban, a klubban, az utcasarkon s otthon. Megzavar munkánkban, szórakozásunkban, sétánkban és pihenőnkben.

A találkozásoknak ezer meg ezer év óta egyedül uralkodó kérdését, a kedves, az udvarias *hoggy vagy?*-ot forradalmi önkénnel kidobta uralmából ez a kellemetlen, ez a tolakodó *mi lesz?*

A szellemtelen embert többé nem időről megkockáztatott szerény nyilatkozatából, hanem e boszantó kérdés felvetéséből ítéljük meg. S teljesen igazunk van. Mert boszantó szándék nélkül csak lelkileg jámbor ember fordulhat hozzánk e kellemetlen kérdéssel.

Nekünk, millióknak, kik semmiféle kapcsolatban nem állunk vele, csak a Pry Pál-i örökös tisztelettevésével szerz alkalmatlanságot, de tud hatni és

tényleg hat is másképen azokra, akiknek vagy a multban volt, vagy a jelenben van közük hozzá. Amazok szívesen látják, örvendeznek neki, ha előtolakodik, különösen emezeknek jelenlétében s mennél többször, mennél gyakrabban kellemetlenkedik, annál nagyobb az örömük. Emezeknek minden megjelenése megannyi tördőfés a szívökbe; szúrja, marja, harapja őket, kegyetlen indulattal s indulatos kegyetlenséggel.

Honnan van az egyszerű, e közönséges, e mindennapi kérdésnek az a rettenetes hatalma? Hiszen nem most tették fel először; fel-felmerült ennek-előtte is nem egyszer anélkül, hogy ilyen nagy és ilyen különböző hatást tudott volna tenni.

A kérdésnek ereje a feleletől függ. A kérdés nyomban erejeszegetten összemlik, amint a találó, a kielégítő felelet megszületik; de él, uralkodik, zsarnokoskodik, elevenben vájkál, lelket gyötör, ha a felelet elő nem támad. Akiknek kinzó szelleme a mi kérdő jelzőnkbe burkolózó kérdés, azok kilenc hónapja hajszolják a megváltó feleletet — mindhiába, mert annak az egyetlen egy embernek, aki a felelet titkát bírja, hét

lakattal zárva az ajka. Előszedték az engedések kulcsait, de egy sem nyitotta — nem mind a hetet, hanem csak az egyiket is. Kinos kétségben, öldöklő tehetetlenségben állanak a lakatok elé a kulcsokkal, mert az a kemény parancs terhe nehezedik rájuk: meg kell keresni a lakatnyitó kulcsot. Keresik, keresik, de nem találják.

Vajjon megtalálja-e valaki? Avagy várunk kell a mesebeli hősre, akinek csodaerejű kardja suhintására kulcs nélkül egyszer felpattan mind a hét lakat zárja s kirepül mögülök a megváltó felelet?

?

Közigazgatási bizottsági ülés

Bács Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága folyó hó 6-án tartotta meg rendes ülését bajsai Vojnits István alispán elnöklésével. Jelen voltak: Michailovits főjegyző, Mikosevits főügyész, Pavlovits kir. tanácsos, főorvos, Scultety árvaszéki elnök, Sztankovits műszaki tanácsos, az államépítészeti hivatal főnöke, Popp miniszteri tanácsos, pénzügyigazgató, Faragó kir. tanfelügyelő, Popovits Aurél kir. főügyész helyettes, továbbá báró Vojnits István főrendiházi tag, ny. főispán, Karácson Gyula kir. tanácsos, ny. alispán, id. Szemző István, Szemző Gyula, Piukovits

A nevetésről.

A hinduk azt mondják: „Ha ülhetsz, ne állj; ha fekhatsz, ne ülj; ha alhatol, ne virrassz.” Tehát az alvást becsülik a legtöbbször. A rómaiak az álomnál is nagyobb becsét tulajdonítottak a reménynek. Egyik közmondásuk így szól: „Amíg lélekzem, reménylek is.” De az alvásnál és a reménynél is nagyobb jótétemény ránk nézve a nevetés. Álma és reménye az állatnak is van, de névetni csak az ember tud, ha csak a ló nyerítését nem fogadjuk el nevetésnek. Nevetéses föltevés, hogy a kacagó gerle — kacag. Csak az ember mondható nevető állatnak.

Majd minden filozófus kötelességének tartotta, hogy az emberiséget fölvilágosítsa, hogy mi is az ember tulajdonképen. Franklin szerszámokat készítő állatoknak nevez bennünket; Boswel, aki nagy nyene volt, főzni tudó kétlábunak és egy meglehetősen frivol francia filozófus egyszerűen „köpködő állatnak” nevezi az embert. Megdönthetetlen csak az az egy állítás, hogy az ember nevető állat. Állítani lehetne azt is, hogy a majom is

vigyorg; csak hogy egyrészt a vigyorgás még nem nevetés, másrészt azonban ha az, csak Darwin tana nyer vele megerősítést, hogy t. i. valamelyes közel rokonságban vagyunk a majommal.

A nevetés kellemes, ideges rázkódtatása a lélekző szerveknek. Rángása az arc- és hasidegeknek és egyben külső jele az örömnak, míg a sirással a fájdalomnak vagy a bánatnak adunk kifejezést. Az ellentétek találkoznak és legtöbbször köny a vége a szívből fakadt kacajnak. Hogy mennyire, majdnem egy az arc kifejezése a nevetésnél és a sirásnál, azt legjobban bizonyítja Rubens, ki egyetlen esetvonással siróra változtatott egy kacagó gyermekfejet. A gyermek könnyebben sir, mint nevet. Arisztóteles azt állítja, hogy negyvennapos koráig a gyermek nem tud nevetni.

Amit a régiek a könyről mondanak, az alkalmazható a nevetésre is. A könyről semmi sem támad s növekszik gyorsabban. Így van ez a nevetésnél is, elsősorban pedig a nőknél, akik vegyületei az esőnek és a

napsugárnak s az áprilisi naphoz hasonlóan változnak.

Arisztóteles és Pliny a bőr egy ingerének tartotta a nevetést, míg a francia fiziológusok a lép egyik működésének. Ha sóhajtunk, belélelkünk levegőt; a nevetésnél azonban erőszakosan kibocsátjuk magunkból, a száj megnagyobbodik, a felső ajak fölhúzódik, ami különösen szép fogsorú nőnek válik nagy előnyére; a homlok kisimul, a szem fényesebbé válik s az arc kipirul.

Kövércu embernek teljesen eltűnik a szeme, ha nagyon nevet. Szinte hihetetlen, hogy a tulságosan erős nevetés még az életet is képes veszélyeztetni. Am esodálatos módon csak a régieknél tudunk olyan eseteket, hogy valaki a szó szoros értelmében halálra kacagta volna magát. Zeuxis a festő, állítólag olyant kacagott a képén, mely egy vén aszszonyt ábrázolt, hogy halva rogyott össze. Filemon is nevetésben halt meg, amikor látta, hogy egy szamar mind leeszi a faról egy bölcsnek szörnyen feltett fűgójét.

A nevetés művészetének kétségkívül

József, Molnár Károly bizottsági tagok és Walient Nándor a bizottság jegyzője.

Az egyes szakelődök a vármegye életére vonatkozólag az alábbi jelentéseket mutatták be:

Közegészségügy.

Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, főorvos jelenti, hogy az elmúlt hóban az általános egészségügyi viszonyok az előző év megfelelő időszakához képest egyes heveny fertőző kórok nagyobb számu fellépése folytán nem voltak kedvezők, mert dacára a szünet nélkül folyó védelmi intézkedéseknek, a hagnmáz az idén a rendes kereten túl észleltetett, de azért sehol nem fajult járványvá. Fellépésének oka egyrészt a vármegye területén fekvő s közlekedési gócpontul szolgáló és ezidőszertint typhus által fertőzött akosok, valamint Slavóniából visszatérő kubikos és más munkások által a községekbe történt behurcolása, másrészt az emberi egészségre ártalmas tisztai vagy réti viznek, vagy egyéb tisztán nem tartott kutakból eredő fertőzött viznek élvezete, melyet a lakosság egyrésze a már meglevő ártézi kutak vize mellett — a hatósági tilalom ellenére — is előnyben részesít; de tekintettel a hagnmáz az ország nagyobb területein észlelt járványos fellépésére, oka némelyek szerint a hosszú, szép és csapadék nélküli ősz folyamán rendkívüli módon felszaporodott legyeknek, mint a fertőző anyagok terjesztőinek az idej ritkán észlelt sokasága is. Az elsőfoku hatóságok védelmi intézkedéseinek, valamint az alispánnak ezen ügyben kiadott szigorú rendelete is hozzájárult ahhoz, hogy a körülmények gondossággal végrehajtott intézkedések a járvány ragályos kórok emelkedésénél immár teljes szünet állott be. Ha azonban várakozás ellenére ezen szünetelés nem volna tartós, a typhus esetleg ismét a legkisebb számaránybeli emelkedést mutatna, úgy a járványbizottságok összehívásával a legerélyesebb intézkedések azonnal fogantatottak. A felmerült hevenyfertőző kórok közül a ronsoló toroklob 30 községben 269, vörheny 8 községben 75, kanyaró 3 községben 35, hagnmáz 25 községben 272 esettel. Megvizsgáltatott 72 anyaggyógyszertár és 31 közgyógy-szertár.

Tanügy.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti,

Ádám a fölfedezője: amikor fölébredt és maga mellett meglátta Évát, bizonyos, hogy legalább elmosolyodott.

Valamint nem akadtunk két teljesen egyforma arera vagy hangra, ép úgy bajosan találunk két olyan embert, akinek a nevetése egyforma. A nő másképp nevet, mint a férfi; a gyermek másképpen, mint a felnőtt. Damascemus az ember nevetéséről megismerte annak jellemét is. A leghatározottabban fölláttotta a tételt, hogy a *ha* szótagra szóló nevetés kolerikus, a *hu* közömbös, a *hi* mélabus és a *ho* szangvinikus kedélyre vall. Tény az, hogy a legtöbb férfi *a*-ra meg *ó*-ra, a nő ellenben *e*-re meg *i*-re nevet. Érdekes csak az, hogy a világ minden nemzetsége *h*-val kezd a nevetést.

Egy régi közmondás azt tartja, hogy a nő akkor sir, amikor akar és akkor nevet, amikor tud. Csakhogy nincs az olyan nevetésben köszönet, amely nem a szívből fakadt. Azért csak az az ember mondható boldognak, aki szívből és igazán tud nevetni. x.

hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Eppert Ferenc okl. tanítót a gombosi vasuttelepi és Timkó Nesztort a sajkásszentiváni áll. népiskolához rendes minőségben kinevezte, Martony Gizella bácsujfalusi áll. óvónőt pedig a tököli áll. óvodához hasonló minőségben áthelyezte. Ugyancsak a vallás- és közoktatásügyi miniszter Bács-Bodrog vármegye és Palánka nagyközség közönségének elismerő köszönetét nyilvánította azért, mivel jelentékeny anyagi hozzájárulással Palánka községben a slőjd tanfolyam megtartását elősegítette.

Jelentette továbbá, hogy az elmúlt hónapban a nem állami tanítók fizetésének az 1907. évi XXVII. t. c. értelmében való rendezése céljából 2868 kor., eddigelé összesen évi 166,056 korona államsegély folyósított.

Az elmúlt hónapban a kir. tanfelügyelőség részéről a következő népoktatási tanintézetek lettek meglátogatva: a kishegyesi, sztapári, szilberek, veprődi, küllődi, béregi, hercegszántói, dávodai róm. kath., a turjai, sztapári, szilberek, pincédi, hercegszántói g. kel., feketehegyi, szeghegyi, pincédi ág. ev., feketehegyi ref., szilberek és bezdáni községi, kishegyesi és bezdáni izr., a pincédi és szilági állami és a szeghegyi társulati elemi népiskolák, a kishegyesi, feketehegyi, szeghegyi, turjai, sztapári, szilberek, veprődi, pincédi, küllődi, béregi, hercegszántói községi, a turjai gör. kel. felekezeti, a bezdáni, apatini, szilági állami jellegű óvodák, a bezdáni és kishegyesi önálló szaktanítói gazd. ism. iskolák, továbbá az apatini polgári fiu- és leányiskola, összesen 120 tanteremben.

A meglátogatáskor észlelt kisebb hiányok orvoslása iránti intézkedések részben a helyszínen megtétek.

Közdok.

Popp György miniszteri tanácsos, kir. pénzügyigazgató a közdok 1909. évi november havi állásáról jelenti, hogy a kir. adóhivatalok által beterjesztett eredménykimutatás szerint a vármegye területén a közdok állása a következő:

I. Egyenes adóban: 1909. évi november hóban befizettetett 2.273,212.72 K. 1908. évi november hóban 2.286,430.98 K. Az elmúlt hóban kevesebb 13,218.26 K. 1909. évi január 1-től november hó végéig befizettetett 9.382,090.41 K. A mult hason időszakában 9.526,067.99 K. Ez évben kevesebb 143,977 kor. 58 fil.

II. Hadmentességi díjban: 1909. évi november hóban befizettetett 56,043.25 K. 1908. évi november hóban 52,054.42 K. Az elmúlt hóban több 3988.83 K. 1909. évi január 1-től november hó végéig befizettetett 165,060.52 K. A mult év hason időszakában 139,817.38 K. Ez évben több 25,243.14 K.

III. Bélyeg és jogilletékben: 1909. évi november hóban befizettetett 311,157.18 K. 1908. évi november hóban 274,941.99 K. Az elmúlt hóban több 36,215.19 K. 1909. évi január hó 1-től november hó végéig befizettetett 2.974,581.97 K. A mult év hason időszakában 2.976,080.89 K. Ez évben kevesebb 1448.92 K.

IV. Fogyasztási és italadóban: 1909. évi november hóban befizettetett 123,833.84 K. 1908. évi november hóban 110,573.64 K. Az elmúlt hóban több 13,260.20 K. 1909. évi január hó 1-től november hó végéig befizettetett 1.187,809.77 K. A mult év hason időszakában 1.173,137.23 K. Ez évben több 14,672.54 K.

V. Tanítói nyugdíjban: 1909. évi november hóban befizettetett 7863.80 K. 1908. évi november hóban 6722.58 K. Az elmúlt hóban több 1141.22 K. 1909. évi január hó 1-től november hó végéig befizettetett 126,128.72 K. A mult év hason időszakában 81,382.33 K. Ez évben több 44,746.39 K.

Allamépítészet.

Sztankovits György műszaki tanácsos az általa képviselt közigazgatási ágra vonatkozó 1909. évi november hóról szóló jelentését a következőkben terjesztette elő:

A törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő.

Az 1909. évi fentartási kavics szállítása folyamatban van és befejezéshez közeledik.

Az állami beruházási hitel terhére engedélyezett utépítések közül:

a) a bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut 76—89 km. szakaszán Zsablya és Sajakásszentiván között és a sajkásszentiváni vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közuton az összes utépítési munkák a póthengereléssel együtt befejeztettek és ezen utszakaszok egész hosszban a közforgalomnak átadattak; b) ugyanezen közut 89.00—94.84 és 96.54—106.552 km. szakaszain Sajakásszentiván és Titel között a földmunka és a műtárgyak építése befejeztetett, az alapkö és kavics szállítása folyamatban van; c) az újvidek—szegedi törvényhatósági közut 73.07—87.595 km. szakaszán Ada és Zenta között az alapkö és kavics részben kiszállított, azok beépítése azonban a suszterréti kőbányából termelt és eddig ismeretlen kavicsanyag minőségének megállapításáig függőben tartatik; d) ugyanezen közut 94.65—104.933 km. szakaszán Zenta és Magyarakanizsa között a földmunka és az alapkö szállítása befejeztetett, a kavicsanyag szállítása azonban vasuti szállítási díj-kedvezmény hiányában csak a jövő év elején lesz eszközölhető, amikor is ezen utépítés is folytatható és befejezhető lesz; e) ugyanezen közut 113.7—121.751 km. szakaszán Magyarakanizsa és Horgos között az összes utépítési munkák kevés kivétellel befejeztettek; f) ugyanezen közut 53.00 km.-nél a kettős utkaparóház építése befejeztetett; g) a madarasi vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közuton a földmunka és kőanyag szállítása folyamatban volt; h) a jánoshalmi vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közuton a földmunka részben a külső szakaszon megkezdődött, a beállott kedvezőtlen idő miatt azonban be lett szüntetve; i) a katymári vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közut építési munkáinak biztosítása iránt a szerződés a vállalkozóval megkötöttén, az építés azonban a beállott téli kedvezőtlen idő miatt csak jövő év tavaszán lesz megkezdhető; k) a bács—zsablya—titeli törvényhatósági közut 32.1—36.1 km. szakaszán Urszentiván és Ósövé között a földmunka és a kőanyag szállítása folyamatban van.

A vármegye törvényhatóságának 1909—1910. évi közuti költségeloirányzata terhére végrehajtandó utépítések közül:

1. a sajkáslaki vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közut építése befejeztetett, felülvizsgáltatott és hiány nélkül átvétetett; 2. a kerényi vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közuton az összes építési munkák befejeztettek, azok felülvizsgálata iránt az intézkedés megtéttetett; 3. a cservenkai vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közut építése a kerékvetők hiányával befejeztetett; 4. a szenttamási vasuti állomáshoz vezető

törvényhatósági közut építése vállalati uton biztosított, a munka azonban kockakő hiányában ezideig még megkezdhető nem volt. Miután a kockakőanyag szállítása vállalkozó által most már bejelentett, úgy remélhető, hogy kedvező fagymentes idő esetén az építés rövid idő alatt lesz befejezhető; 5. az újvidék—szegedi törvényhatósági közut 79—80 km. szakaszán Ada és Zenta között a kettős utkaparóház építése folyamatban van és jelenleg tető alatt áll.

Ügyészség.

Popovits kir. főügyész helyettes jelenti, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szökési eset nem fordult elő. Az egészségi állapot jó, ragályos betegség nem fordult elő. Az élelmezés kifogástalan, szerződészerű panasz miatta nem fordult elő. A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés nem szabott ki. A zombori kir. törvényszéki fogházban a múlt hó folyamán 55 letartóztatott volt elhelyezve és pedig: jogérvényesen elítelt: elzárásra 2, fogházra 19, börtönre 13, fegyházra 3. Felebezés alatt álló vizsgálati fogoly 4, elítélletlen vizsgálati fogoly 14.

Az apatini, hódási és kulai kir. járásbírósi fogházakban úgy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

H I R E K.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Doktor János pirosi ref. elemi iskolai tanítót az örkényi állami elemi népiskolához tanítónak nevezte ki.

Vándorgyűlés. Bezdánban nagyban folynak az előkészületek a Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság fogadására, mely az ottani Olvasókör meghívására vándorgyűlést tart december 11-én esti 7 órakor. A bezdáni dalárda két számot fog énekelni. A felolvasó ülést társas vacsora követi, melyre eddig 81-en jegyeztették elő magukat, hölgyek is számosan. Az érdeklődés nagy. Zomborból vendégek szívesen láttatnak.

Dalosok háziestéje. Kedden este a Kaszinóegyesületi Dalárda a Kaszinó helyiségeiben háziestélyt rendezett, melyre meghívta a helybeli iparos dalárdát és a szerb dalárdákat. A meghívott dalárdák meg is jelentek s ezzel olyan kezdeményezésnek indultak, mely mindenképpen megérdemli, hogy folytatása legyen. A dal ereje tehát megnyitja a zárt lelkeket a testvéries megértésnek is és lebontja azokat a választófalakat, melyek eddig a szerbséget a magyarságtól és az iparosságot az értelmiségtől elkülönítették. Az est sikere biztató reményt nyújt reá. Sipos tánczenéje, s a táncok között a dalárdák előadásai, valamint Csavojácz János urnak s hugának művészi játéka az orosz dalokban dr. Németh Artur és Tomcsányi Aladár urak közreműködésével, nemkülönben Hrabovszky István ur éneke — mindmind hozzájárult ahhoz, hogy a dalosok vidám hangulatban szövögték egymás közt a testvériség összekötő szálait a hajnali órákig.

Nyilvános nyugtázás. A zombori kereskedelmi alkalmazottak folyó hó 4-én megtartott estélyén felülfizettek: Türk Salamon (Szeged), Weidinger Frigyes, Weidinger S. és Zs., Sztrilich Zsigmond, Kerényi Sándor 10—10 kor., Spitzer Sándor, Fehér Isván, Schlieszer Sándor 5—5 kor., Neumann I., Weinfeld Mór, Knippl János 4—4 kor., dr. Strasser Henrik, Popp György 3—40—3—40 kor., Dreher Antal, N. N., Zsuffa György 3—3 kor., Feigelstock Jenő, Matzitz Gusztáv, Listyevits T., dr. Pataj Sándor, Weinmann Mór, Feles Lipót (Budapest) 2—2 kor., Brankov Milán 1 kor. 80 fil., Révész N. (Budapest), N. N. 1'60—1'60 kor., Erdélyi N. 1 kor. 40 fil., N. N., Messinger Armin 1'20—1'20 kor., Weinberger Izidor, Berkes Zsiga, Knur Simon,

Kaufmann Emil, Rosenberg Béla, Bozsánszki János, Schobert Sándor 1—1 kor., Stebler Antal 80 fil. Fogadják az adakozók ez uton is az egyesület halás köszönését.

A szabadkai munkásbetegsegélyző botránya. Elsőrangú, igazán kivételes szenzációt pattantott ki a szabadkai munkásbetegsegélyző pénztár igazgatósága. Nagy kavarodást keltettek nemrégiben a pénztár hatalmas botrányai, amelyek beavatkozásra készítették az országos pénztár vezetőségét is, az állami munkásbiztosító hivatal pedig Hlavács Kornél miniszteri titkár-bíró küldte le Szabadkára vizsgálat végett. Temérdek közpénz veszett el, uszott el a pénztárban s majdnem százezer koronára rugott már a kár. A miniszteri titkár-bíró felfüggesztette az egész vezetőséget, az országos pénztár pedig Kalmár Jenőt, a Munkásbiztosító szerkesztőjét és a máramaroszigeti pénztár titkárát bízta meg a teljesen felforgatott és a csufos bukás szélén álló pénztár helyreállításával. Alig kezdte meg működését az új ügyvezető, újabb visszaélések és hatalmas botrányok kerültek napvilágra. Megállapították, hogy a munkaadók évek óta nem fizették be munkásaik után a járulékot. Az is beigazolást nyert, hogy ezeket a járulékokat minden héten pontosan levonták a munkások béréből. Eképen majdnem százezer koronát vesztett a pénztár. Az igazgatóság megrémülve értesült arról a horribilis kárról s már-már úgy állott a dolog, hogy a pénztár rövidesen csődbe jut. Kalmár Jenő indítványára ekkor egy egészen új és szerzációs megoldáshoz fordultak. A pénztár a minap sikkasztás miatt bűnvádi feljelentést tett a járásbírósnál ezernél több szabadkai iparos ellen, akiket azzal vádol, hogy évek óta levonták munkásaik heti béréből a pénztári járulékokat s azokat nem fizették be. A járásbírósnak már legközelebb megkezdni ennek az ezernél több pörnek a tárgyalását. Szabadkán természetesen rendkívül nagy a megdöbbenés, főképen az érdekelt iparosok közt, de maguk a járásbírósnak bírái is megvannak rökönnyödvé a perözön miatt. A pénztár igazgatósága azonban nem enged, mert csak így tudja visszaszerezni a pénzt.

Carbone János tánciskolája.

Carbone János táncművész, a m. kir. opera nyugalmozott első szolótáncosa, kit közönségünk nemcsak ismer, hanem kedvel is, 1910. évi január hó 3-án kezd meg teli tanfolyamát: egy délutánt a mindkét nembeli tanulóifjúság s egy estit a serdültek részére. Mindkét tanfolyamra már most jelentkezhetni Kollár József könyvkereskedésében.

Izgatás jelzőtáblával. Mult évi március hó 15-én az újvidéki szocialisták népgyűlést hirdettek az ottani honvédelktanya előtti tere. A szociáldemokrata körből több száz főnyi tömeg vonult a népgyűlés színhelyére, közöttük Derr Bálint péksegéd, aki utközben egy táblát tartott magásra, amelyen a következő már nem szokatlan felirat állott: „Le a néphutító esuhásokkal!” Az újvidéki rendőrfőkapitány följelentésére az ottani törvényszék vizsgálatot indított Derr ellen, mert úgy találta, hogy eselekményében a pápi osztály ellen való gyűlöletre izgatott. A bíróság megállapította a vádbeli eselekményt és a vádlottat öt napi államfogházra és 20 korona pénzbüntetésre ítélte, egyúttal elrendelte a bűnjes jelzőtáblának elkobzását. A szegedi tábla tizennégy napra emelte fel a vádlott büntetését, amelyhez most a kir. Kuria a semmisségi panaszok elutasításával hozzájárult.

Csődmegszüntetés. A szabadkai kir. törvényszék Schwartz Samu vaskuti kereskedő ellen nyitott csődöt — tekintettel arra, hogy a csődtömeg kimerült — megszüntette.

Felszámoló pénztárat. A szabadkai Polgári Takarékpénztár a legutóbbi időben zavarok közé jutott. A kis intézet, melynek mindössze 150,000 korona részvénytőkéje volt, a mult napokban tartott rendkívüli közgyűlésén kimondotta az intézet felszámolását. A bemutatott mérleg szerint a részvénytőke teljesen elveszett.

Színházi hír. Szombaton este kerül előadásra dr. Kanyó Gyula zombori lelkésznek „Éji látogatás” c. daljátéka, amelyre felhívjuk előre is közönségünk figyelmét.

A tüdővész pusztítása. A belügyminiszter legújabb jelentése szerint a magyar birodalomban folyó évi július havában összesen 5474 egyén lett a tüdővész áldozata. E számban Bács-Bodrog vármegye 214, Zombor 13, Baja 5, Szabadka 37 és Újvidék 15 halálessettel szerepel.

Egy tanítónő tragédiája. Probojesevits Mária csantavéri állami iskolai tanítónőt idegbaja miatt pár hónapra szabadágolta a tanfelügyelőség. A fiatal tanítónő Szabadkán lakó szüleihez ment pihenni. Az idegesség azonban annyira elhatalmasodott szervezetén, hogy a napokban dühöngeni kezdett. Az előhívott orvosok megállapították, hogy Probojesevits Mária megőrült. A mentők a szerencsétlen fiatal lányt beszállították a közkörházba.

Egy pénztárat tőkeemelése.

A Szabadkavidéki Takarékpénztár és Kereskedelmi Részvénytársaság a minap tartott rendkívüli közgyűlésén az intézet eddigi egymillió korona részvénytőkéjét egymillióöttszázezer koronára emelte föl. A részvények már a jegyzés lezárása előtt jelentékenyen tul lettek jegyezve, úgy hogy az igazgatóság kénytelen volt a nem elővételi jog alapján, vagyis 250 koronával történt jegyzéseket redukálni. Az intézet tartalékalapja a kibocsátásból eredő felpénzekkel immár 300,000 koronát tesz ki.

Gyilkos legények. Bácsordas község lakosságát rémes kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság tartja izgalomban. Vasárnap este hárman idogáltak a Lehmann-féle kocsmában. Lőrencz Jakab, Knöbl György és Mergl József s valami miatt összeveszttek, mire Lőrencz eltávozott. Azonnal utána ment Knöbl és Mergl. Knöbl az utjában levő házába ment s kihozta disznóölő kését, melylyel szombaton még disznót ölt s Lőrencz után szaladt, akit addig Mergl fogva tartott. Knöbl hét késszurást ejtett Lőrencz hátán, aki azonnal meghalt. Az egyik szurás a tüdejét furta át. Ezután Knöbl a kútból dobta s mindketten hazamentek aludni, de reggel három órakor a csendőrök letartóztatták őket s töredelmes vallomástétel után vasraverve vitték őket a hódási járásbírósnak börtönébe.

S Z I N T É S Z E T.

Heti műsor:

Péntek: **Kornevillei harangok.**
Szombat: **Parasztbecsület. Éji látogatás.**
Gyujtogató.

*

Hétfő, december 6.

Görög rabszolga. Sidney Jones örök szép zenéjü operetteje sikerült reprise volt. Dalait annyira kedveli közönségünk, hogy kegyesen siklott át a kedvükért azokon a zökkenéseken, amelyeket a szerepnemtudás több helyen is okozott. A szöveget nem tudni ebben az esetben annál kevésbé tekintettük bűnnek, mert az a szokott operette-színvonalat is meghaladó ostobaságu és amit rajta Solymosi Sándor akart a saját (?) szerzeményü kuplák szövegeivel lendíteni, arról csak annyi dicséretet mondhatunk, hogy teljesen hozzá illeszkedett a szöveg többi részének a szintjéhez.

A közönség jóízűen mulatott a kedves trágárságokon, amelyek természetesen sokkal nagyobb mértékben vannak e darabban, mint azokban, amelyeket „P”-vel tüntett ki a színügyi bizottság mucsai jóvoltából a színlap és nem hallottuk sehoh sem a jó erkölcsök vagy bármelyik kislány erényének a csőrömpölését, amelyet a pikantéria felelmetes hatása idézett volna elő. Dacára annak, hogy a színlapon még kaucukbélyegzővel sem volt P. nyomtatva.

Azt már annyira megszoktuk, hogy a színlap egyáltalán nem tájékoztat bennünket az iránt, hogy ki mit ad, hogy legfőleg ide-

genek mehettek haza avval a tudattal, hogy Krecsányinak melegen fogják ajánlani Sárvári Nusit komikának, mert a (szinlap szerint) Menalopis szerepében, (amelyet valójában H. Lévai Berta játszott) nagyon jó volt, de Lévai Berta sem károsodik, mert őt meg ballerínának fogják ajánlani, mert a szinlap szerint ő volt az, akinek Irisét állandó tetszés kísérte. Mi ismertük a mi kedves Haraszi Vilmánkat és őt tapsoltuk Iris szerepében, dacára annak, hogy az ő neve a szinlapon egyáltalán elő sem fordult és megújráztattuk Sárvári Nusit táncát is, dacára annak, hogy az ő szerepét, mint valami névtelen szerény „ibolyát”, a szinlap egészen kihagyta.

A sok és szép tánc, dal és jelenet kellemes hatását csak a diszleteknek minden kritikán alul való rongyos és piszkos volta rontotta.

Kár, hogy a színügyi bizottság nem foglalkozik avval, hogy mért van minden holdvilágos „égbolt” függöny három befoltzott lyukkal élektelenítve, minden „fa” ugy megkopva, hogy „áll órának”, az „óraállványt” meg „könyvszekerénynek” nézzük, szóval, hogy mért nincs egy tisztességes dekorációnk sem! Ez egészen városi ügy és elsősorban a város által pótolandó és könnyen pótolható hiány.

Hogy akkora Ámorokat faragtassanak épen Mócsnál, amekkora Ladiszlay, azt nem kívánhatjuk. De akkor az Ámorok elcsesérése alkalmából keletsenek föl avval némi illúziót, hogy ahelyett a karrikatura szoboralak helyett vigyenek valami lepellel letakart alakot, ha már nem képesek emberhez hasonlót tenni a szinpadra.

A *büvös oltár*, ahol a bájos Mezei az így természetesen *büvös* jövedöléseit esleleksi, szintén nélkülözött minden szemfényvesztő hatást. Ott a memfisi jósnőnek titokzatos uton kell homályos függönyök alatt megjelenni, nehogy megtudják, hogy ő a Heliodorus lánya. Itt meg kényelmesen sassziroz előttünk Aspasia, bemutatva remek görög ingeit és amikor jósolni kell, akkor föláll egy deszkára az egyik ablakfülkében és ott jósol. Aztán megint lesétál közibénk egészen a rivaldáig.

Ha ilyenkor csináltatnák azt a sok villanyvilágítási csudát, amivel különben szokták boszantani a közönséget, hogy amikor semmi ok sincsen rá, egyszerre csak félhomály borul a szalonra, 5 pere múlva meg vakító lilafény áraszt el mindent, amikor esetleg épen az a végszó, hogy „ejnye, de sötét van!” és ilyenkor idéznének elő misztikus világítási hatásokat, annak több értelme volna. Ámbár a jósnőnek lehetne valami függönnyel elzárt oltárt is csinálni és előtte füstöltetni tömjént is. Mezeinek még szokatlan sem volna ez a tömjénezés.

Valamikor régen az ilyenekért a rendezőt is meg szoktuk szólni. Most egy idő óta (csak nem ezért?) nem írják a szinlapra, hogy ki a rendező. De bárki legyen is, igazán gondoskodhatnék ezekről és arról is, hogy az a pár szó próza, ami ezen valóságos operai jellegű darabban elmondandó, a kellő helyen és a kellő szereplő által mondassék el.

A közönség, amely zsufozásig töltötte meg színházunkat, egész este nagyon mulatott. A színészek is nagy kedvvel játszottak, különösen Remete, mint Heliodorus, akit egy csöppet sem bántott az, hogy ő máskor Medici bitorost is szerette adni. Vagy hogy a két szerepet főpapi hasonlatosságuknál fogva egyenlő jól képes adi? *R—ch.*

Kedd, december 7.

Nők kedvence. A nők kedvence, akit azon a címen vesz magának férjül Flore, mert neki multja van és így remélhető, hogy a házasságban nem lesz jövője, ép oly szerencsétlen férj, mint az az ártatlan báránynak tartott, voltaképen azonban vén roué, kit Vivian vesz el férjül. Mindkét asszony csalódván férjében, elmennek Clotilde-hoz a fehérenemű üzlet tulajdonosához, hol találkat ad egymásnak a két férj és a két asszony szülei illetve nagybátyja. A fehérenemű mintagyűteményt élő modelleken bemutatják a férjeknek, kik ebből hangulatot merítenek feleségük boldogítására.

Ez a rövid tartalma a hosszú darabnak, melyet ma láttunk.

A darab, melynek tartalma jó részt már nem is kétértelműséggel van tele, első részében jól indul.

II. és III. felvonása azonban teljesen ellaposodik ugyanígy, hogy a helyell-közzel szellemes részei a darabnak elmosódnak. Hozzájárult ehhez az előadásnak vontatott volta, úgy hogy bizony nem tulságosan nagy élvezet volt az előadás.

Pedig hála a négy P-nek, tele volt a színház is és jók voltak az egyes szereplők. A legjobb volt ma Hevesi Gusztó, Clotilde-et a fehérenemű üzlet tulajdonosát játszotta, ki szabad óráiban fehérenemű eladásával, egyébként pedig azok letetésével foglalkozik. Ennek a szerepnek minden kedvessége, a szerep közvetlensége kitűnően érvényesült. Hevesi Mariska (Flore) a zajos multat kedvelő és Haraszi Vilma a széplőtlen multat kutató (Vivian) asszonyok a három hetes asszonyoknak vágyakozását és esalódását adták a tőlük megszokott kedvességgel.

Solymosi a férj szerepében kitűnően játszott. Egyébként is Solymosi ma a leg-használhatóbb és legügyesebb férfitagja a társulatnak. Gyöngébb volt ma Gózon, ki sehogysem tudta magát beleélni a skariba helyezett és az ártatlanságot játszó világi szerepébe. Niczkiné az anyós. Turai az após, Tihanyi a nagybácsi és Nagy Pál kisebb szerepeikben jók voltak.

A véleményünk, hogy nem okvetlen szükséges minden francia darabot megismernünk, olyanokat is, melyeknek sikeréről mitem hallottunk. Elegendő, de ez aztán szükséges, ha a Vigszínház jó darabjait ismerjük meg.

Hogy ezek ellen béreltszünetben mi és miért van kifogása a színügyi bizottságnak, melynek tagjai például „A zsiros ügy”-et nem is olvasták és csak „on dit” malom alatti beszélgetés során halottak róla, hogy miért engedélyezik az egyik darabot berletben, míg a másikat, a jobbat betiltják, ennek csak az a megmondhatója, ki a vesébe lát. Különbö lehet, hogy a „Nők kedvence”-t a „Nők barátja”-val vétette össze a böles bizottság. Ez esetben bocsássunk meg nekik, mert nem tudják, mit tettek.

Szerda, december 8.

Aranylakodalom. Beöthy László és Rákosi Viktor hajdan nagysikerű, látványos, hazafias darabját adták ma. Emlékszünk mindnyájan azokra az időkre, midőn ezzel a darabbal, ezekkel a frázisokkal gyujtani lehetett, ma a minden zugában megélt ház még csak egy tapssal sem honorálta a hazafias tirádákat. Pedig az előadás jó volt.

Hevesi Mariska, Gózon és Solymosi minden tudásukat bevitték a darabba. Hevesi Mariska oly szép volt, mint talán még soha, mint öreg aranylakodalmas asszony meg épen szenzációs volt. Gózon Béla és Solymosi jól játszottak. Vajda Lajos (Krausz bácsi) fiatal-ságához képest egész türethet alakitást nyujtott. Csak kevesebbet kell rögtönöznie és nem szabad tuloznia. Hatvanyné, Kaposi, Nitzkyné, Turai jók voltak. És a közönség mindennek dacára hideg maradt. Miért, nem kutatjuk, mert ez a rovat maradjon ment a politikától. *S.*

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” december 5-iki száma részletesen, sok képben mutatja be a Kossut-mauzoleumot és felavatásának ünnepélyét. A hajósok palánkai gyermekotthona, a bécsi ciankáli-mérgezés tettesei, Juszkó Béla művészi rajza, Damjanichné areképe, a Rákóczi-kollegium adják a többi képek tárgyait. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Lenkei Henrik és Sajó Sándor verse, Lengyel Géza novellája s Lesueur franciából fordított regénye. Egyéb közlemények: Junius cikke Gentz és Elsler Fáni viszonyáról, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 4 korona, a „Világkrónika”-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi

Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Hörpentyő bátya balesete.

Dörmögő Dömötör, a kitűnő mackó automobil-utazása során különös balesetről számol be a „Jó Pajtás” legújabb száma. Budapest egyik utcáján az automobil nekimegy egy lámpaoszlopnak és kirepül belőle Hörpentyő bátya, Dörmögő Dömötör hűséges utitársa. Egyenest arra járó jámbor pékmesterre esik, akit lever a lábáról. Mind a kettő akkorát zuhan, hogy a pék alig tud feltápászkodni, Hörpentyő pedig úgy ott marad mozdulatlanul, mintha meg volna halva. Na, de nem kell félni, mert — mint Dörmögő mondja, „nem szokott olyan könnyen betörni a Hörpentyő feje, kivált mikor ő pottyán valakire. Attól fél, hogy elagyabugyalják, azért tettei magát halottnak”. Igaz is, amint azt mondják neki, hogy az automobil vendéglő előtt állott meg, rögtön magához tér. Hogy mi lesz még ebből, azt a legközelebbi szám fogja elmondani, várja is már érdeklődve minden magyar gyermek. A „Jó Pajtás” e számában ezenkívül van még szép vers Endrődi Sándortól, mese és regényfolytatás Benedek Elektől, érdekes és tanulságos történet Schöpllin Aladártól, cikk a Mikulásról, tréfás képes vers, cikk a korcsolyázásról, Vampeties Imre korcsolyázó bajnoktól. A „Jó Pajtás” a Franklin-Társulat kiadásában minden vasárnap jelen meg; előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill., félévre 5 kor., egész évre 10 kor. Mutatványszámokat ingyen küld és előfizetéseket elfogad a kiadóhivatal. (Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.)

Szerkesztői üzenet.

F. F. Bezdán. Ajánlközését feltételével együtt szívesen fogadjuk, mint az első cikk megjelenéséből és a tiszteletpéldány megindításából már meg is győződhetett róla. Buzgó munkálkodást!

NYILTTÉR. *)

„Ha”

még nem járhatja, okvetlen fizesse elő január hó elsejével az elismert legjobb magyar napilapot!

AZ UJSÁG-ot.

-- Megrendelő cím: -- 4-2

„AZ UJSÁG” Budapest.

Egyes példányok minden ujságelárusítónál kaphatók.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ora Ékszer és Aranyáru!

Karácsonyi és ujévi ajándékok nagy választékban!!

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Óra-, ékszerjavítások és átalakítások a legolcsóbb árban eszközöltetnek!!

Óra-, ékszer- és aranyáru üzletemet ZOMBORBAN, a Fő-utcán ugyanazon oldalon lévő volt FREY IMRE ur üzletébe helyeztem át, hol raktáron tartok a mai kor igényeinek megfelelő

ÉKSZER-, ÓRA- és ARANYÁRÚT, valamint VALÓDI EZÜST és CHINAEZÜST DÍSZTÁRGYAKAT és EVŐESZKÖZÖKET dús választékban.

Pontos, szolid kiszolgálásomról előre is biztosítom a n. é. közönséget s nagybecsű pártfogását kérve, vagyok

Betűs gyűrűk minden újra alkalmas darabja 2 korona, !! 1 korona és 40 fillérért kaphatók. !!
Egyes cikketek beszerzési áron adok el.

Keszler Dezső,
órás és ékszerész,
Zomborban, a Fő-utcán.

Karácsonyi és ujévi ajándékok igen olcsó árban.

Hirdetmény.

Zomborban, Zrínyi-utca 4. szám alatt levő két lakást lerombolják és a jövő 1910. évben helyébe újat építenek. Az újonnan épült épületben lesz egy nagyobb üzlethelyiség lakással együtt és három kisebb üzlethelyiség.

A fentemlített üzlethelyiségek és a lakás 1910. november hó 1-én lesz kiadva. Aki hajlandó ez üzlethelyiségek közül valamelyiket bérbe venni, az bővebb felvilágosítás végett forduljon a háztulajdonoshoz:

Krónits Trifon
kereskedőhöz.

3-1

A legrégebb és a legjobban értesült magyar újság az

EGYETÉRTÉS

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.
Főszerkesztő: **Dr. Pap Zoltán.**
Szépirodalmi főmunkatárs: **Eötvös Károly.**
Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán hirdetései minden iparos és kereskedő az Egyetértésben biztos eredményt ér el. Minden cikk hirdetése alkalmas, mert olvasóközönsége

vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Korona szálloda Baján.

Tisztelettel értesítem a n. é. utasközönséget, hogy **Baján a vasuti állomás közelében** megnyitottam a mai kornak megfelelő elegáns és nagy kényelemmel berendezett

KORONA SZÁLLODÁT,

KÁVÉHAZAT és ETTERMET.

Szép, kényelmes, tiszta és egészséges szobák olcsó árban! .. Kitűnő konyha, jó kávéház! ..

A n. é. közönség szives pártfogását kéri, -6-5 kitűnő tisztelettel

ROSENBAUM JENŐ,
Korona-szállodás,
BAJÁN,

60 fillért

akár bélyegben is, ha küld az alanti címre, megkapja

Tábori Róbertnének
Egy igazi anya

:szellemi hagyatéka:

című kis művét.

LENGYEL ÖDÖN
Bpest, VI., Andrássy-ut 27.

SCHMIDT FÜLÖP

butor- és műasztalos
ZOMBORBAN.

Alulirott tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Zomborban, Apolló-utca 1. sz. a. fenálló

:: asztalos ::

műhelyemet

megnagyobbítottam és azt villanyerőre berendeztem.

Elvállalok saját rajzaim vagy a megrendelő rajzminta után a legkényesebb és a legizlésebb, nemkülönben szakmámba vágó összes munkák készítését is a legolcsóbb árak mellett.

Kérem a nagyérdemű közönség szives támogatását, maradok

kiváló tisztelettel

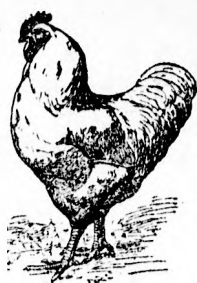
Schmidt Fülöp,
műasztalos.

!! Őszi szállításra előjegyezhetők !!

Kitüntetések:

Arad
Budapest I., II.
Belgrád
Lovrin
Lugos
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

Reitter Oszkár

főkapitány.

fajbaromfi gazdasága, **NAGYBECSKEREK.**

- ANGLIÁBÓL -

hozott telivér, fajtisza, legelsőrendű állatok

Óriás nagy angol emdeni liba

Óriás nagy pekingi kacsa

Fehér Wyandotte (amerikai kitűnő téli tojók)

Fehér Orpington

Sárga Orpington

FAJTISZTASÁGÉRT JÓTALLÁS!

Állami nagy aranyérem! Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések!

hím	tojó
	korona
25	25
10	8
10	8
10	8
10	8

Felhívás a háztulajdonosokhoz.

A polgári fiúiskola elhelyezésére alkalmas bérházat keresünk. Szükséges négy tanterem, igazgatói iroda, tanács-terem, szertár szoba és lakás a szolga részére. Felkérem a háztulajdonosokat, hogy ajánlataikat Baumann Antal urhoz, az intézet igazgatójához **folyó hó végéig** nyujtsák be.

Zomborban, 1909. december 2-án.

3-2

Dr. ALFÖLDY ÁRPÁD,

278-3-1

iskolaszéki elnök.

Gyötrelmesebb, kínosabb fájdalom a fogfájásnál alig van; ezer meg ezer ember szenved

enne, pedig nem kénytelen vele, mert örökre megszabadul tőle az, aki Sztraka Menthol fogszappanját használja. Ára majolika szelencében 1 kor., melyhez a fogápolásról egy tudományos

színyvonalon álló értekezés van mellékelve. Gyógytárakban, drogériákban stb. kaphatók egy koronáért. 3 darabot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész Mohol. Kapható: **Fehér István** drogériájában **Zomborban.**

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GŐZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2 2 órától 6-ig.

Kitűnő masszáz és elsőrendű tyuk-szemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és allandagon
:: :: friss víz. :: ::
52-16

Egy teljesen különbejáratu szép utcai butorozott szoba (esetleg egy inasszobával) egy ur részére azonnal kiadó Erzsébet-körút 43.

3-3

RITKA ALKALOM OLCSÓ ÉS JÓ BUTOR BEVÁSÁRLÁSÁRA!!

A ZOMBORI IPAROSOK

ÁRUCSARNOKÁNAK

butorkészlete a tagoknak egy alkalmi beszerzése következtében oly nagy mértékben gyarapodott, hogy **választék, jó minőség és versenyképes olcsó ár** tekintetében minden igényt ki tud elégíteni. Aki tehát jól és olcsón óhajt butort vásárolni, a saját érdekét szolgálja, ha a **környék eme legnagyobb áruházát** mielőbb megtekinti.

**Ugyanott elsőrangú
!! kárpitosműhely. !!**

10-10

•• Eladások havi részletekre is! ••